

bor és Szabó. 1859. márc. végén Hetényi József társulata kapott játsszási engedélyt. Társulatának ismertebb tagjai: Hetényi Amália, Balogh és neje, Kissné, Lovassy Jozefa, Dombi, Török, Raisz, stb. 1865. szept. havában Kocsisovszky Jusztin az igazgató, majd 11 év múlva, 1876. márc. 2-án Krecsányi Ignác érkezik ide, nagyszámú társulatával. (Közben kisebb társulatok keresték föl a várost, így 1871. márc. havában Pálné, azután Hubay Gusztáv stb.) Az ezután itt működő igazgatók: 1881—1882. Lászy Vilmos, akinek nevéhez fűződik az 1882. márc. 6-iki színházi megnyitás dicsősége. Ekkor a dalárda elénekelt a himnusz, Farkas Bertalan elszavalta Fejes István prólógusát, majd a »Tündérlak Magyarhonban« c. népszemű került színre, Blahánéval és műkedvelőkkel. Egy év után újra Krecsányi Ignácot látják viszont, 1884. ápr. havában Gerőffy Andor, majd 1885. máj. havában ismét Krecsányi Ignác társulata játszik a városban. Szept. havában a Dancz testvéreké a színház, 1886. júl. 19-től pedig Miklóssy Gyula játszik itt. Az újonnan átalakított színház megnyílt 1901. jan. 4-én, Halasi Béla igazgatása alatt; építési költsége 100.000 korona volt. A színház Vojtha Adolf tervei szerint, diszes barokk-stílusban épült. 138 földszinti ülőhelye van, 37 néző fért el a páholyokban, volt 100 karzati ülő és állóhelye, a két emeleten 44 páholy volt. Bartók Lajos prólógusát Gyenes László adta elő, utána a »Szigetvári vértanúk« első felvonása és az »Alfonz úr« c. szmű került színre. 1907. nov. 30-án Micsey F. György, 1909-től Palásthy Sándor, 1910-től Mezei Kálmán volt az igazgató. 1910-ben a színügyi bizottság megalkototta az új felvidéki színikerületet. Eperjes, Ungvár, Sátoraljaujhely és Beregszász állomásokkal. 1917. ápr. 7-től Fodor Oszkár társulata kezdett játszani. 1929. jan. 12-én új színházi épület épült, Tőry Emil és Pogány Móríc műépítések tervei alapján. A színházteremben 654 férőhely van. A megnyitó műsor keretében kiváló zeneszámok között, a Nemzeti Színház tagjai közül Váradi Aranka Jókai egy prólógusát mondotta el, Ódry Árpád pedig Gyulai Pál »Vén színész« c. dramolettjét szavalta el. A műsor további folyamán Váradi Aranka és Uray Tivadar Her-

czegh Ferenc: »G-dur szonáta« c. páros jelenetét adták elő. A város a színtársulatot újabban 20.000 arany korona pénzbeli és 60 szekér fa természetbeni ajándékkal támogatja. A színügyi bizottság elnöke 1928-ban Dókus Gyula ny. alispán volt, alelnöke Ehlert Gyula gyógyszerész. Újabb időkben Gulyás Menyhért az igazgató. (Erődi Jenő.)

Saxlehner Emma Cerri Gyuláné, operénekesnő, sz. 1849. szept. 28-án. Tanító-női pályára készült és 1867-ben tiszta kitűnő oklevelet nyert az Angol Kisasszonyok budapesti zárdájában. Közben azonban a Nemzeti Zenedőbe is járt éneket tanulni. Mestere Stoll Péter, korának leghíresebb énektanára volt. Első nyilvános fellépte Seiler, akkori híres német színész jutalomjátéka alkalmával volt, amikor is a felvonások közti hangversenyen lépett fel és Helvey Ilkával (későbbi Szentkirályi Albertné) énekelt egy duettet a »Mártha« c. operából. A zsufolt nagy színházban óriási sikere volt, úgy hogy Radnótfáy, a Nemzeti Színház akkori intendánsa, rögtön szerződötési ajánlatot tett neki. El is szerződött 1868-ban a Nemzeti Színházhoz és ennek, majd később a M. Kir. Operának 21 évig működő tagja volt. Ez idő alatt 65 szerepet énekelt, többnyire drámai operákban. De népszínművekben is fellépett Blahánéval együtt. Egyik nevezetesebb fellépése volt, mikor a hangverseny-pódiumon Liszt-dalokat énekelt, a szerző sajátkezű kísérete mellett. A Budapesti Zenekedvelők Egyesülete tiszteletbeli tagjává választotta. 1870-ben ment először férjhez: Kvassay Ede min. titkár, íróhoz, akitől 1877-ben elvált; újra férjhez ment (1885-ben) Cerri Gyula Máv. felügyelő, szolg. kívüli tüzérszázadoshoz (Fia: Cerri Károly, korvettkapitány, a világháború alatt a sülyedő Zenta nevű hadihajóról való csodálatos menekülése által vált híressé.). Főbb szerepei: Troubadourban Azucena; Hamletben, Bánk-Bánban: Királyné; Ilkában: Cigánynő; Alarcosbálban: Jónő; Lohengrinben: Ortrud; Mignonban: Fridrik; Faustban: Schwertlein Márta. Továbbá: Fekete domino, Dózsa György, Isván király, Bolygó hollandi, Nürnbergi baba, Gioconda, Mefisztotelesz, Säckingeni trombitás, Figaró lakodalma,